

КОРОЛЬ ТАМАРА ВАСИЛІВНА (1926–2015)

Некролог

Полтавці глибоко сумують через тяжку втрату. Першого квітня, на 89-му році життя, відійшла в засвіти велика патріотка України **Тамара Василівна Король**. Це саме вона, виконавши волю своєї тітки Килини Михайлівни Дубини-Панасенко – дружини відомого українського письменника Степана Васильченка, зберегла для нас рукопис знаменитої сатиричної казки літератора «Ось та Ась» і передала його до Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України. Мужня жінка не побоялася переховувати цей антиімперський раритет, незважаючи на те, що сама зазнала страхіть сталінських таборів: після війни, будучи студенткою Івано-Франківського медичного інституту, вона отримала великий термін ув'язнення за організацію українського театру. Повернулася із заслання тільки після смерті ката України Сталіна.

Навчатися на медика Тамара Василівна пішла ще до війни, яка й перервала її освіту. Тоді вона дівчина добровільно йде на фронт служити в санчастині.

Чимало подвижниця зробила і для збереження українських вишивок. Свою велику колекцію вона збирала протягом багатьох років, а потім передала її в Миргородський краєзнавчий музей.

Перебуваючи в Канаді на запрошення родини свого двоюрідного брата Юрія Степановича Кодака – єдиного сина Степана Васильченка, відомого архітектора і художника, який так любив

Україну, а помер далеко за океаном, – Тамара Василівна впорядкувала його архів.

Земля пухом Вам, Велика Українко.

Григорій Титаренко

ВІД РЕДАКЦІЇ. На знак пам'яті про шановану полтавку, українську патріотку, культурно-громадську діячку Тамару Василівну Король публікуємо дорогу для неї думу-казку «Ось і Ась» – антиімперську сатиру, створену письменником і педагогом Степаном Васильченком (1879–1932) 1919 року в місті Кам'янці-Подільському. Кілька десятиліть твір був заборонений цензурою. У наші дні його актуальність особливо гостра.

Степан Васильченко

ОСЬ ТА АСЬ

Дума-казка

Жив на світі козак щирий, на ймення Ось, усякого він у свою хату та господу приймав, усякому віри, як мала дитина, діяв, боязні Божої пильно пам'ятав.

Усякому козак Ось віри доймає, а того, що вже видимо лихо у хату до його суне, не бачить і не знає.

Шусть якось у хату до козака Ося москаль:

– Кто здесь хозяин?

– Ось.

– Пришел к тебе на постой я, москаль Ась, и принес тебе такой приказ: быть тебе у меня в послушании и во всем мне верить!..

– А чого ж воно так, щоб мені в своїй хаті меншувати, а тобі, прибуді, старшувати?

– Потому, милый, что ты хохол Ось, а я москаль Ась – ну и вышел такой приказ. Понял? Я тебя, хохла, учить уму-разуму должен!